

216/2-7
T-JT

AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM EGYETEMI KÖNYVTÁRÁNAK SZÖVEGES BESZÁMOLÓJA A 2006. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ÉVRŐL

Az Egyetemi Könyvtár a 2006-os év feladatait „Az Egyetemi Könyvtár munkaterve a 2006-os évre” c. dokumentumban rögzítettek szerint végezte. A dokumentum határidőre és névre szóló feladattervet tartalmazott. A Könyvtár a dokumentumban kitűzött célok nagy részét megvalósította. A megvalósult, illetve az időközben módosított feladatok elvégzéséről az alábbiakban számolok be.

Az igazgatási feladatok végrehajtását befolyásolta, hogy a könyvtár vezetésében változás állt be. Az informatikai főigazgató-helyettes kinevezése és az általános főigazgató-helyettes megbízatása 2006 folyamán lejárt, a kinevezést és a megbízatást egyikük sem kívánta meghosszabbítani. Ezért pályázatot írtunk ki. A pályázat lebonyolítása után, 2006. december 1-től, új főigazgató-helyettes kezdte meg a munkát.

Nem készült el a Könyvtár új szervezeti és működési szabályzata. Az Egyetem 2006 folyamán kidolgozott, és 2007 januárjában hatályba lépő Intézményfejlesztési terve új könyvtári struktúra kialakítását írja elő. Ennek megfelelően kell majd 2007 folyamán szabályzatot készíteni.

Elkészült és bevezetésre került azonban a Könyvtár Használati Szabályzata.

Nem készült el maradéktalanul minden dolgozó munkaköri leírásának átdolgozása az új formátum szerint.

A könyvtár csatlakozott az Egyetemen bevezetendő elektronikus iktatási rendszer tesztelő intézményeinek sorához, így munkájával szakmai segítséget nyújtott a rendszer üzemszerű működése megkezdéséhez.

Az Egyetemi Könyvtár 2006-os évi gazdálkodása az előző évekhez hasonló volt. Probléma maradt, hogy a könyvtár alapvető céljainak megvalósítására szinte semmilyen fedezete nem volt. Sem a költségvetés, sem a saját bevételek (még együttesen sem) nem tették lehetővé, hogy egy egyetemi központi könyvtár feladatainak megfelelő mennyiségű és minőségű állományt szerezhessünk be. Jellemző adat, hogy az intézmény számára az egyetem által biztosított költségvetés 97%-a a bér- és bérjellegű kiadás. A maradék 3%-ból kellene biztosítani az állomány (könyvek, folyóiratok, adatbázisok) gyarapítását, az infrastrukturális karbantartásokat és nem utolsósorban a beruházásokat, közülük hangsúlyoznám az informatikai fejlesztéseket. Gondjainkon könnyít, de megoldást nem jelent, hogy rendelkezünk tervezhető saját bevétellel. Saját bevételünk a teljes költségvetés 6,1%-a, ami 13 029e Ft volt, ebből 5 898e Ft pályázati támogatás volt.

Továbbra is megoldandó probléma, hogy szűkös költségvetésünkől több pályázathoz nem tudjuk előteremteni az önrészt, így jelentős bevételi forrásról kell lemondanunk.

Saját bevételből kellett fedeznünk a 2006-os kormányzati elvonást, 5 041e Ft-ot.

Ez a tendencia a finanszírozásban megkérdőjelezi, hogy az Egyetem hagyományainak és presztízisének megfelelő szakmai munka feltételei biztosítottak-e.

A közönségszolgálat területén szinte maradéktalanul megvalósítottuk a tervezett feladatokat.

A Régi Nyomtatványok osztályának munkaterületét áthelyeztük, így egységes olvasói tér keletkezett, mely magában foglalja mind a hagyományos, mind az elektronikus szolgáltatásokat. A költözésekkel kapcsolatos szerelési és korszerűsítési munkálatokat elvégeztük. Kiemelném a WIFI hálózat létesítését az új számítógépes szolgáltató helyeken.

Felfrissítettük az olvasóteremben elhelyezett szabadpolcos állományt.

A galérián új egyetem- és művelődéstörténeti gyűjteményt alakítottunk ki.

Az újonnan kikerült állomány feldolgozása megtörtént.

Növeltük a kölcsönző szolgáltatás időtartamát, 2006 szeptemberétől a Könyvtár teljes nyitvatartási idejében lehet kölcsönözni. Többek között ez a momentum is hozzájárulhatott, hogy növekedett a könyvtár látogatottsága, és a beiratkozott olvasók száma.

Folyamatosan üzemeltetjük és karbantartjuk honlapunkat, új, a könyvtárhasználók igényeihez igazodó online szolgáltatásokat vezettünk be. Elindítottuk a Könyvtár blogját (<http://egyetemi.klog.hu>) és azon „A könyvtáros válaszol” interaktív online kapcsolatot.

Az aulában és a díszteremben biztonsági megfigyelő rendszert szereltettünk fel.

A tervezett raktári munka, az állomány rendezése szintén megvalósult. Kiemelem, hogy a Maglódi úti raktárban megtörtént az évek óta dobozokban tárolt állomány rendbe tétele.

Így az Egyetemi Könyvtár teljes állománya (megközelítőleg 1,5 millió dokumentum) hozzáférhetővé, kutathatóvá vált.

Forgalmi adatok

A regisztrált olvasók száma	A könyvtárhasználók száma			Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma	Az összes használt dokumentum száma
	Személyes használatok száma	Távhasználatok száma	Összesen			
9 724	65 512	109 456	174 968	50 462	40 512	90 974

Könyvtárközi kölcsönzés

	Beérkezett kérés	Küldött kérés
Eredeti dokumentum	1 304	329
Másolat	241	14

Állománygyarapodás szempontjából 2006 a Könyvtár „fekete éve”.

A vételre fordított összeg - összesen 1 975e Ft - 2006-ban is csökkent. Az év második felében a kormányzati elvonás miatt a gyarapítást a folyóiratok kivételével le kellett állítani. A külföldi könyvek vétele gyakorlatilag megszűnt.

Gyarapodásunk 45,5%-át az ajándék könyvek teszik ki. 2006-ban 4258 könyvvel, 665-féle folyóirattal (ebből 38 a külföldi) növekedett az állomány.

A könyvtári állomány gyarapodásának adatai

	Könyv		Időszaki kiadványok	
	Érték e Ft	Összeshez viszonyítva százalékban	Érték e Ft	Összeshez viszonyítva százalékban
Vétel	1 975	15,2	3 177	64,0
Csere	729	5,6	704	14,2
Ajándék	6 750	52,0	315	6,4
Köteles pld.	3 666	28,1	334	6,7
Egyéb	10	0,1	430	8,7
Összesen	13 130		4 960	

Az Egyetemi Könyvtár elektronikusan feldolgozott állománya 2006-ban 12 452 példánnyal gyarapodott.

Nem fejeződött be a leltár lezárása. A 2005-ben és 2006-ban elvégzett állomány-átrendezési munkálatok lassították a revízió folyamatát. A revízió befejezése, a jegyzőkönyv elkészítése várhatóan 2007 első negyedévéig elhúzódik.

A nemzeti kulturális örökség részét képező állományunk – **a kéziratok és régi könyvek** – feldolgozása megfelelő ütemben haladt. Közel 800 digitalizált oldalt, és több, a kutatást segítő segédanyagot, katalógust tettünk közzé honlapunkon. Folytattuk a 17. századi gyűjtemény elektronikus leltározását, és kijelölt állományrészek további feldolgozását a Horizon integrált rendszerben.

Kéziratok és régi könyvek elektronikus feldolgozottsága

	Leltárkönyvi adat	Teljes leírás	Kapcsolt digitalizált címlap
Kézirat		4 562	
Újkori kézirat	598		
Középkori kézirat	37	128	37
15. századi nyomtatvány	1 191		
16. századi nyomtatvány	9 517	1 152	2 000
17. századi nyomtatvány	3 955		300
18. századi nyomtatvány	398		

Sajtó alá rendeztük a könyvtár tudományos tevékenységét reprezentáló évkönyvünket.

Restaurátor műhelyünk végzi a kéziratok és régi könyvek állagmegóvását. A következő restaurálási munkákat végeztük el:

- 3258 db könyv tisztítása, konzerválása
- 11 db könyv teljes restaurálása
- 11 db aprónyomtatvány teljes restaurálása
- 60 db könyvkötés javítása

Javult a Könyvtár tevékenységét bemutató **PR munka**, sajtókapcsolataink jónak mondhatók. 2006-ban szinte minden országos tv-csatornán bemutatkoztunk, számos nyomtatott és elektronikus cikk számolt be az Egyetemi Könyvtárról.

Nagyobb érdeklődés mellett rendeztük meg a Könyvtár ritkaságait bemutató kiállításainkat, az előző évihez képest több mint kétszeresére növekedett a rendezvények kapcsán keletkezett bevételünk is. Kiemelkedően sikeres volt a „Múzeumok éjszakája” kulturális rendezvényen való bemutatkozásunk, a megvalósuláshoz hozzájárult számos kollégánk önkéntes munkája is. Sikeres szakmai konferenciát rendeztünk az NKA támogatásával „Polcológiától az információs bum-m-ig” címmel.

Az Egyetemi Könyvtár, mit az ELTE **könyvtári hálózatának központja** több területen nyújt központi szolgáltatásokat az Egyetem kari, intézeti és tanszéki könyvtárai számára.

A Könyvtár Gyűjteményszervezési és feldolgozó osztálya szervezi és lebonyolítja az Egyetem külföldi folyóirat beszerzéseit, és az online folyóiratok elérhetőségének nyilvántartását. 2006-ban a közbeszerzési törvény előírásai szerint új – 3 évre szóló tendert hirdettünk.

Az osztály előírt feladata szerint végezte az állománygyarapítást támogató Felsőoktatási könyvtár-támogatási pályázattal kapcsolatos munkát. Az osztály végzi az Egyetem kiadványainak nemzetközi cseréjét is. A küldéshez szükséges postai költségek anyagi fedezetét a könyvtár önállóan nem tudja biztosítani.

A Gyűjteményszervezési és feldolgozó osztály végzi a közös adatbázisban létrehozott bibliográfiai rekordok revideálását.

Az Egyetemi Könyvtár koordinálja az Egyetemen elérhető adatbázisok beszerzését. Az Informatikai osztály végzi az OTKA által adatbázisok beszerzésére kiírt pályázathoz kapcsolódó szervezőmunkát, az EBSCO adatbázisokkal kapcsolatos adminisztratív feladatokat.

Az Informatikai osztály üzemelteti az Egyetem integrált könyvtári rendszerét, segíti és támogatja a rendszerhez csatlakozó könyvtárakat.

Ebben az évben megkezdődött a TÓFK Kari Könyvtára Aleph rendszerében tárolt adatok migrálása, az átvételre kerülő rekordok tesztelése.

Az országos együttműködések keretében az ODR¹ adatbázisba folyamatosan küldjük a rekordokat, a MOKKA² adatbázisba történő adatfelküldés szünetel a rendszer technikai fogadóképтелensége miatt.

A Hálózati és módszertani osztály könyvtárszakmai tanácsadással segíti a könyvtárak munkáját, működteti a könyvtári hálózat levelező listáját, a KOLIBRI-t.

Szakmai ellenőrzést végeztünk az ÁJK Kari Könyvtárában. A BTK-n a szakmai ellenőrzés elmaradt, de megfelelő fórumokon közzé tettük a BTK könyvtári rendszerének anomáliáit. Segítettük több könyvtár összevonásával két intézeti könyvtár megalakulását.

Az osztály elvégezte az Egyetem könyvtárai statisztikai adatainak összegyűjtését és közzétételét.

Több könyvtárban közreműködött a Kölcsönzési modul bevezetésében.

Folyamatosan végeztük az Egyetem integrált könyvtári rendszere moduljainak betanítását.

A Horizon integrált könyvtári rendszer december 31-én 334 268 bibliográfiai rekordot és 480 747 példányrekordot tartalmazott.

Belső képzést szerveztünk a doktori iskolák számára az elektronikus és internetes adatforrások hatékony használatáról.

A hazai felsőoktatási könyvtári együttműködés keretében részt vettünk a NKÖM „Könyvtári minőségfejlesztés – könyvtári korszerűsítés” c. pályázati program harmadik ciklusában kiírt pályázat keretében létrejött munkacsoport munkájában. (Corvinus Egyetem, Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, Miskolci Egyetemi Könyvtár, Levéltár és Múzeum, Pécsi Tudományegyetem Könyvtára). Ennek eredménye a „Szolgáltatási irányelvek az egyetemi könyvtárak számára” című tanulmány.

Az Egyetemi Könyvtár munkatársai tevékenyen részt vettek a felvetődött könyvtáregyesítésekkel kapcsolatos szervezeti-strukturális változások tervezésében.

Budapest, 2007. március 25.

Dr. Szögi László
főigazgató

¹ ODR = Országos Dokumentumellátó Rendszer. <http://odr.lib.klte.hu/>

² MOKKA = Magyar Országos Közös Katalógus. <http://www.mokka.hu>